

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/
BKA-V.084.3.2025

Pan
Jarosław Basiak
Dyrektor
Powiatowego Urzędu Pracy w Szydłowcu
ul. Metalowa 7
26-500 Szydłowiec

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 118a ust. 1 w związku z art. 103 ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy¹, Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przeprowadził w Powiatowym Urzędzie Pracy w Szydłowcu (dalej: PUP/Urząd), kontrolę w zakresie wydatkowania w 2024 r. środków Funduszu Pracy na realizację wybranych usług rynku pracy, z możliwością zasięgnięcia informacji z okresów wcześniejszego i późniejszego, jeżeli miały wpływ na kontrolowane zagadnienie.

I. Podsumowanie wyników kontroli

1. Działalność Urzędu w zakresie zadań określonych w ustawie, dotyczących usług rynku pracy, realizowana na podstawie przepisów ustawy oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia usług rynku pracy², przebiegała w sposób niepełny, w szczególności w obszarze pośrednictwa pracy i organizacji szkoleń.

PUP zabezpieczył wymagany stan zatrudnienia osób realizujących usługi rynku pracy, o którym mowa w § 86 rozporządzenia.

2. Urząd, poza targami pracy, prowadził pośrednictwo pracy w pozostałych formach wyszczególnionych w § 5 ust. 1 rozporządzenia. Urząd nie organizował targów pracy od 2019 r. Pomimo braku sprecyzowania w przepisach, z jaką częstotliwością powinny one być organizowane, to mając na uwadze znaczenie tej formy pośrednictwa pracy, odstąpienie od aktywności w tym zakresie nie sprzyjało pełnej realizacji przez Urząd ustawowego zadania pomocy osobom bezrobotnym.

¹ t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 214. Dalej: ustawa.

² Dz.U. z 2014 r. poz. 667. Dalej: rozporządzenie.

W 2024 r. Urząd zorganizował 3 giełdy pracy. Dokumentacja zbadanej giełdy pracy prowadzona była zgodnie z § 20 ust. 3 rozporządzenia.

3. W 2024 r. do PUP wpłynęło ogółem 1 086 ofert pracy na 1 511 stanowisk pracy. Urząd wydał 904 skierowania do pracy, w tym 104 na oferty niesubsydiowane i 800 na oferty subsydiowane. Po skierowaniu do pracy, zatrudnienie podjęło 750 osób, w tym 6 osób w ramach ofert niesubsydiowanych oraz 744 w subsydiowanych. W zakresie ofert pracy subsydiowanych wydano 248 skierowań na staż.

MRPiPS zwróciło uwagę na niski poziom realizacji ofert pracy, w szczególności niesubsydiowanych – na 112 ofert obejmujących 215 stanowisk pracy wydano 104 skierowania do pracy (48,37%), a 6 osób podjęło zatrudnienie (5,77%). Dodatkowo PUP, upowszechniając oferty pracy przesłane z innych powiatowych urzędów pracy nie podejmował działań wskazanych w § 13 ust. 1 rozporządzenia umożliwiających realizację takiej oferty po uprzednim stwierdzeniu, że wśród osób zarejestrowanych jest osoba, która spełnia wymagania zawarte w określonej ofercie pracy. Mając na uwadze stopę bezrobocia w końcu grudnia 2024 r. w powiecie szymborskim wynoszącą 23,3%³, stanowiącą najwyższą wartość wśród powiatów w całej Polsce, zdaniem MRPiPS Urząd niewystarczająco aktywnie podejmował działania zmierzające do wejścia lub powrotu osób bezrobotnych na rynek pracy, do których należy m.in. skuteczne doprowadzanie do zatrudnienia – dobór odpowiednich kandydatów do wymagań w określonych ofertach pracy.

4. Na szkolenia w 2024 r. Urząd wydatkował ze środków Funduszu Pracy łączną kwotę 326 396,68 zł. W PUP sporządzono *Plan szkoleń Powiatowego Urzędu Pracy w Szymborsku na 2024 rok* (dalej: Plan szkoleń), w którym nie uwzględniono szkoleń grupowych oraz szkoleń z umiejętności poszukiwania pracy, które były szkoleniami obligatoryjnymi zgodnie z § 68 ust. 2 rozporządzenia. Szkolenie grupowe ostatnio zorganizowano w 2016 r., natomiast szkolenie z zakresu umiejętności poszukiwania pracy w 2013 r. Podkreślenia wymaga fakt, że celem organizacji przez powiatowy urząd pracy różnorodnych szkoleń, w tym grupowych oraz z zakresu umiejętności poszukiwania pracy jest wspieranie osób bezrobotnych i poszukujących pracy w zdobywaniu nowych kwalifikacji, a w konsekwencji zwiększanie szans na zatrudnienie. Brak realizacji szkoleń zarówno grupowych, jak i w zakresie umiejętności poszukiwania pracy – wskazanych w § 68 ust. 2 rozporządzenia, może skutkować ograniczeniem dla osób bezrobotnych/poszukujących pracy m.in. perspektywy zatrudnienia, w adaptacji do zmian na rynku pracy oraz we wsparciu w aktywnym i efektywnym poszukiwaniu pracy.

W działalności Urzędu, w obszarze organizacji szkoleń, zastrzeżenia MRPiPS wzbudziło także wyłączenie możliwości finansowania szkolenia na „prawo jazdy kat. B” – ustawodawca w art. 40 ustawy nie wskazał katalogu szkoleń podlegających wyłączeniu z finansowania ze środków Funduszu Pracy. Działanie

³ <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/bezrobocie-rejestrowane/bezrobotni-zarejestrowani-i-stop-a-bezrobocia-stand-w-koncu-grudnia-2024-r-,2,149.html>

takie może prowadzić do ograniczenia dostępu osób uprawnionych do tej formy aktywizacji. Ponadto, stwierdzono, że w procesie rozpatrywania wniosków o skierowanie na szkolenie wystąpiły w przypadku 8 osób (80% zbadanych) nieprawidłowe działania polegające na: wcześniejszym o 5 dni zaopiniowaniu wniosku o skierowanie na szkolenie przez doradcę klienta niż wpływ samego wniosku do PUP (jedna osoba); sporządzenie pisma o pozytywnym rozpatrzeniu wniosku o skierowanie na szkolenie przed zatwierdzeniem samego wniosku przez Kierownictwo Urzędu (3 osoby); nieodnotowaniu w Indywidualnych Planach Działania informacji o potrzebach szkoleniowych (7 osób). Dodatkowo MRPiPS zwróciło uwagę na brak indywidualizacji opinii do swoistych potrzeb osób wnioskujących oraz uzasadnień wniosków o skierowanie na szkolenie, sporządzanych przez pracowników PUP. Takie działanie mogło przyczynić się do niewłaściwie dobranej tematyki szkolenia pod względem preferencji osoby bezrobotnej / poszukującej pracy, jak również potrzeb lokalnego rynku pracy oraz skutkować brakiem zasadności skierowania uczestnika na szkolenie. Zdaniem MRPiPS działania Urzędu w obszarze organizacji szkoleń powinny przebiegać w sposób przejrzysty i racjonalny pod względem zarządzania środkami Funduszu Pracy przeznaczonymi na szkolenia, aby odpowiedzialnie wykorzystać dostępne zasoby. Działania PUP w powyższym zakresie należy ocenić jako nierzetelne.

Spośród 46 osób, które ukończyły szkolenie w 2024 r. sfinansowane ze środków Funduszu Pracy, 21 osób podjęło zatrudnienie w trakcie szkolenia oraz w okresie 3 miesięcy po jego ukończeniu, co oznacza, że wskaźnik efektywności zatrudnienia w wyniku szkoleń zorganizowanych w 2024 r., wyniósł 45,7%.

5. Kontrola wykazała nieprawidłowości w zakresie realizacji wybranych usług rynku pracy, których źródłem był nieskutecznie sprawowany przez Kierownictwo PUP nadzór nad realizacją zadań.

Najistotniejsze z nich polegały na:

- 1) niepodejmowaniu skutecznych działań w celu realizacji ofert pracy oraz działań określonych w § 13 ust. 1 rozporządzenia umożliwiających realizację oferty przesłanej z innego powiatowego urzędu pracy, po uprzednim stwierdzeniu, że wśród osób zarejestrowanych jest osoba, która spełnia wymagania zawarte w określonej ofercie pracy, poprzestając jedynie na upowszechnieniu takich ofert,
- 2) nieuwzględnieniu w Planie szkoleń wskazanych w § 68 ust. 2 rozporządzenia szkoleń grupowych i szkoleń z zakresu umiejętności poszukiwania pracy oraz niezawarcia w nim informacji wskazanych w § 68 ust. 3 rozporządzenia, a w konsekwencji nieorganizowaniu ww. szkoleń wskazanych jako obligatoryjne w § 68 ust. 2 rozporządzenia,
- 3) wyłączeniu możliwości finansowania szkolenia na „prawo jazdy kat. B”, co stanowiło naruszenie art. 40 ust. 3 ustawy,
- 4) nieupowszechnieniu 9 spośród 33 zbadanych ofert pracy przesłanych z innych powiatowych urzędów pracy (27%),
- 5) realizowaniu kontaktów z pracodawcami na niewystarczającym poziomie – na 150 zaplanowanych zrealizowano 24 (16%),

- 6) nierzetelnym sporządzeniu listy zawodów i specjalności, z uwzględnieniem kwalifikacji i umiejętności zawodowych, na które istnieje zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy, zgodnie z klasyfikacją zawodów i specjalności, jak i wykazu potrzeb szkoleniowych bezrobotnych i poszukujących pracy – niewykorzystanie wszystkich danych wskazanych w § 66 ust. 1 i 2 rozporządzenia,
- 7) zaopiniowaniu, spośród 10 zbadanych, jednego wniosku o skierowanie na szkolenie przez doradcę klienta w terminie 5 dni wcześniej niż złożenie wniosku (10%) oraz sporządzeniu w 3 przypadkach pism informujących o pozytywnym rozpatrzeniu wniosku z datą wcześniejszą niż data zatwierdzenia wniosku przez Kierownictwo Urzędu (30%),
- 8) nieodnotowaniu w Indywidualnych Planach Działania istotnych informacji, w tym brak wskazania działań do samodzielnej realizacji (jeden przypadek), brak szkoleń jako działań do samodzielnej realizacji (7 przypadków) oraz informacji o zmianie w sytuacji bezrobotnego związanej z podjęciem zatrudnienia (jeden przypadek)⁴,
- 9) niewystarczającym nadzorze nad dokumentacją sporządzoną przez instytucję szkoleniową (jeden przypadek).

II. Ustalenia kontroli

II.1. Organizacja usług rynku pracy

6. W PUP zadania związane z realizacją usług rynku pracy zostały przypisane do Działu Centrum Aktywizacji Zawodowej.

W 2024 r. w Urzędzie zatrudnionych było 41 osób⁵. Spośród ogółu zatrudnionych, 5 osób zatrudnionych było na stanowisku pośrednika pracy⁶, 3 na stanowisku doradcy zawodowego, 8 na stanowisku specjalisty ds. programów⁷ oraz 2 osoby na stanowisku specjalisty ds. rozwoju zawodowego⁸.

7. Stosownie do art. 91 ust. 2 ustawy, funkcję doradcy klienta powierzono 16 pracownikom, o których mowa w art. 91 ust. 1. PUP zabezpieczył wymagany stan zatrudnienia osób realizujących usługi rynku pracy, o którym mowa w § 86 rozporządzenia.
8. W PUP obowiązywał w badanym okresie *Regulamin przyznawania i wypłacania dodatków do wynagrodzenia pracownikom Powiatowego Urzędu Pracy w Szydłowcu*⁹.

⁴ Dotyczy łącznie 8 osób, gdzie w przypadku: jednej osoby wystąpiły wszystkie wymienione w tym pkt działania; jednej osoby wystąpiły 2 z 3 wymienionych w tym pkt działań; 6 osób wystąpiło jedno wymienione działanie.

⁵ Wg stanu na 31 grudnia 2024 r. (wg stanu na 1 stycznia 2024 r. – 40 osób).

⁶ W tym: 4 osoby na pełen etat, jedna osoba na 0,75 etatu i 0,25 etatu – zadania z zakresu EURES.

⁷ W tym jeden stażysta.

⁸ W tym jeden stażysta.

⁹ Stanowiący załącznik nr 1 do zarządzenia Nr 13/2020 Dyrektora PUP w Szydłowcu z 12 października 2020 r. w sprawie: wprowadzenia Regulaminu przyznawania i wypłacania dodatków do wynagrodzenia pracownikom Powiatowego Urzędu Pracy w Szydłowcu.

Na podstawie zbadanej dokumentacji 5 pracowników¹⁰ spośród 16 (31,25%) zatrudnionych na stanowiskach wymienionych w art. 91 ust. 1 pkt 1-4 ustawy, pełniących funkcję doradcy klienta stwierdzono, że w 2024 r. bezpośredni przełożony dokonał oceny jakości i efektywności ich pracy – stosownie do § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014 r. w sprawie dodatku do wynagrodzenia dla pracowników publicznych służb zatrudnienia oraz Ochotniczych Hufców Pracy¹¹. Przy ocenie uwzględniono kryteria wskazane w § 3 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia oraz tryb określony w *Regulaminie przyznawania i wypłacania dodatków...*

9. W badanym okresie kwota na wynagrodzenia pracowników ogółem wyniosła 3 188 391,44 zł. Na dodatki do wynagrodzenia, o których mowa w art. 100 ust. 1 ustawy, Urząd wydatkował 47 295,46 zł. Stwierdzono, że żaden dodatek nie przekroczył kwoty 600,00 zł, co było zgodne z § 2 rozporządzenia w sprawie dodatku do wynagrodzenia dla pracowników publicznych służb zatrudnienia oraz Ochotniczych Hufców Pracy.

[Akta kontroli str.: 29-50, 62, 101-156, 164-166, 661-765]

II.2. Pośrednictwo pracy

10. W 2024 r. pośrednictwo pracy prowadzone było w 5 spośród 6 form wyszczególnionych w § 5 ust. 1 rozporządzenia. W badanym okresie, jak i w latach 2022-2023 nie organizowano targów pracy wskazanych w § 5 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia. Ostatnie targi pracy Urząd zorganizował w 2019 r., współpracując z Burmistrzem Szydłowca i Starostą Szydłowieckim. Według wyjaśnień Dyrektora PUP w Szydłowcu¹², powodem był brak zainteresowania pracodawców w uczestnictwie w targach pracy – specyficzny lokalny rynek pracy, brak większych przedsiębiorstw oraz większe firmy niepotrzebujące zasobów ludzkich z Urzędu.

MRPiPS zauważa, że PUP, nie realizując jednej z podstawowych form pośrednictwa pracy wskazanej w § 5 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia – targów pracy, nie w pełni wykonywał zadania powiatowego urzędu pracy w zakresie polityki rynku pracy wskazane w art. 9 ust. 1 pkt 3 ustawy. Jednym z głównych zadań urzędu pracy jest udzielanie pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w znalezieniu pracy przez pośrednictwo pracy, realizowane zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt 5 ustawy, m.in. poprzez inicjowanie i organizowanie kontaktów bezrobotnych i poszukujących pracy z pracodawcami. Urząd, poprzez organizację targów pracy, umożliwia bezpośredni kontakt pracodawców z osobami ubiegającymi się o zatrudnienie w celu prezentacji ofert pracy lub propozycji miejsc pracy oraz pozyskania do pracy kandydatów odpowiadających wymaganiom pracodawców. Walor targów pracy w dużej

¹⁰ Lp. 2, 5, 8, 11 i 14 z Wykazu pracowników Powiatowego Urzędu Pracy w Szydłowcu pełniących funkcję doradcy klienta w latach 2024 i 2025, przekazanego w piśmie z 27 marca 2025 r., AO.0910.1.2025, Ad. 2.

¹¹ Dz.U. z 2014 r. poz. 640.

¹² Pismo z 1 kwietnia 2025 r., AO.0910.1.2025.

mierze zależy od działań urzędu, w tym zachęcenia pracodawców i osób poszukujących pracy do udziału w targach.

11. W badanym okresie Urząd zorganizował, na podstawie § 20 ust. 1 rozporządzenia, 3 giełdy pracy dla 3 pracodawców. Łącznie na giełdy pracy skierowano 19 osób biorących w nich udział. W wyniku giełd, jedna osoba podjęła zatrudnienie, a jedna staż. W latach 2022-2023, Urząd zorganizował po 4 giełdy pracy, w których wzięło udział odpowiednio 41 i 71 osób - po 41 otrzymanych skierowań. W wyniku tych giełd zorganizowanych w obu latach, tylko jedna osoba podjęła zatrudnienie (w 2023 r.).

Urząd udokumentował organizację giełdy pracy objętej badaniem, uwzględniając dane z § 20 ust. 3 rozporządzenia. Zgłoszenie krajowej oferty pracy, w ramach której zorganizowano giełdę pracy, dotyczyło stanowiska sprzedawcy z wymaganiem średniego wykształcenia. O ofercie pracy powiadomiono 9 osób, w tym:

- jedna osoba podjęła zatrudnienie w wyniku tej oferty pracy,
- w przypadku 7 osób nastąpiła odmowa zatrudnienia: pracodawca odnotował powody niezatrudnienia kandydatek – 6 osób, kandydatka odmówiła przyjęcia zatrudnienia – jedna osoba,
- jedna powiadomiona osoba oświadczyła o zamiarze złożenia wniosku w ramach przyznania środków na podjęcie działalności gospodarczej¹³.

W przekazanej dokumentacji 2 osób, spośród 7 w przypadku których nastąpiła odmowa zatrudnienia, znajdowały się pisma kandydatek skierowane do Dyrektora PUP w Szydłowcu z prośbą o:

- usprawiedliwienie niepodjęcia zatrudnienia z powodu braku możliwości pracy na jedną zmianę i niespełnienia oczekiwań pracodawcy,
- niewyrejestrowanie z ewidencji – odmowa podjęcia zatrudnienia z powodu nieposiadania kwalifikacji i umiejętności w zakresie proponowanego stanowiska, sprawowania opieki nad małym dzieckiem, stanu zdrowia oraz braku gotowości podjęcia pracy dwuzmianowej.

Dyrektor PUP w Szydłowcu wyjaśnił¹⁴, że z uwagi na złożone podania oraz po indywidualnych rozmowach z kandydatkami, przychyłono się do prośb o usprawiedliwienie odmowy podjęcia pracy. „W podjęciu decyzji kierowano się opisanymi sytuacjami gdzie zaważył czynnik ludzki.”

Zgodnie z art. 33 ust. 4 pkt 3 ustawy, starosta, z zastrzeżeniem art. 75 ust. 3, pozbawia statusu bezrobotnego, który odmówił bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy określonej w ustawie lub poddania się badaniom lekarskim lub psychologicznym, mającym na celu ustalenie zdolności do pracy lub udziału w innej formie pomocy określonej

¹³ Data rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej – 19 sierpnia 2024 r.

¹⁴ Pismo z 30 kwietnia 2025 r., AO.0910.1.2025.

w ustawie. Na obu ww. pismach znajdowały się adnotacje Kierownictwa PUP w Szydłowcu dot. wyrażenia zgody.

12. Stosownie do § 9 ust. 1 rozporządzenia, krajowe oferty pracy upowszechniano w formie otwartej lub zamkniętej, poprzez udostępnienie na stronie internetowej Urzędu (CBOP), tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu, informowanie przez doradców klienta podczas wizyt na bieżąco o aktualnych ofertach pracy. W 2024 r. do PUP wpłynęło ogółem 1 086 ofert pracy, w tym:

- 112 ofert niesubsydiowanych na 215 stanowisk – wydano 104 skierowania do pracy (48,37%), 6 osób podjęło zatrudnienie (5,77%),
- 718 ofert subsydiowanych na 1 111 stanowisk – wydano 800 skierowań do pracy (72%), 744 osoby podjęły zatrudnienie (93%), wydano 248 skierowań na staż (22,32%)
- 256 ofert pracy otrzymanych z innych urzędów pracy do upowszechnienia na 827 stanowisk¹⁵, w tym 81 ofert z powiatów graniczących z powiatem szydłowieckim (31,64%) na 185 stanowisk pracy.

W 2024 r. w PUP zostało zarejestrowanych 3 015 osób jako bezrobotne. W tym czasie, z powodu podjęcia pracy wyłączono z ewidencji bezrobotnych 1 965 osób. Biorąc pod uwagę liczbę osób bezrobotnych pozostających w ewidencji PUP w 2024 r.:

- w końcu stycznia – 3 176 osób, w tym powyżej 12 miesięcy 1 674 osoby¹⁶,
- w końcu grudnia – 2 852 osoby, w tym powyżej 12 miesięcy 1 571 osób¹⁷,

MRPiPS zwraca uwagę na niski poziom realizacji ofert pracy, w szczególności niesubsydiowanych. Dyrektor PUP w Szydłowcu, odnosząc się do kwestii realizacji niesubsydiowanych ofert pracy wyjaśnił¹⁸, że niski poziom wynika ze specyficznego lokalnego rynku pracy. Jako inne powody Dyrektor PUP w Szydłowcu wskazał m.in.: niechęć pracodawców do potencjalnych kandydatów kierowanych na rozmowę ze skierowaniami – kandydaci przyjmują ofertę, a następnie tłumaczą pracodawcy, że zmuszono ich do przyjęcia pod rygorem wyrejestrowania; przedstawianie umowy od innego pracodawcy podczas wydawania skierowania do pracy – można wnioskować o nielegalnym zatrudnieniu części bezrobotnych; połowę rejestru osób bezrobotnych stanowią kobiety – opieka nad małoletnimi dziećmi, znikoma liczba preferowanych ofert pracy w placówkach oświatowo-wychowawczych, brak zainteresowania pracodawców zatrudnieniem kobiet w wieku przedemerytalnym. Dodatkową przeszkodą do podjęcia pracy jest słabo rozwinięta komunikacja publiczna. Dyrektor PUP w Szydłowcu wyjaśnił również, że większość osób zarejestrowanych w Urzędzie rejestruje się głównie z powodu ubezpieczenia zdrowotnego lub w celu skorzystania ze środków finansowych, i nie jest

¹⁵ Z zastrzeżeniem, że w przypadku 4 pracodawców nie podano liczby stanowisk pracy.

¹⁶ Pomiędzy 12 a 24 miesiące – 524 osoby, powyżej 24 miesięcy – 1 150 osób.

¹⁷ Pomiędzy 12 a 24 miesiące – 458 osób, powyżej 24 miesięcy – 1 113 osób.

¹⁸ Pismo z 16 kwietnia 2025 r., AO.0910.1.2025.

zainteresowana żadną pracą. W dalszych wyjaśnieniach, Dyrektor PUP w Szydłowcu wskazał¹⁹, że zarówno z pracodawcami, jak i z osobami bezrobotnymi podejmowane są rozmowy w celu zmiany wzajemnego nastawienia. Podczas realizacji ofert pracy, podejmowane są kontakty z pracodawcą w celu wyjaśnienia możliwości jej realizacji, w tym poprzez spotkania z osobami bezrobotnymi w postaci giełd pracy, jednak taka forma nie spotyka się z aprobatą pracodawców. *„Pomimo małej liczby skierowań do pracy niesubsydiowanej udzielamy informacji dużej liczbie osób zarejestrowanych w PUP podczas wizyt u doradcy klienta.”*

Natomiast w kwestii ofert pracy przekazanych przez inne powiatowe urzędy pracy, Dyrektor PUP w Szydłowcu, powołując się na art. 36 ust. 5c ustawy oraz § 9 ust. 2 rozporządzenia, wyjaśnił²⁰, że takie oferty tylko upowszechniano i nie wydano żadnych skierowań do pracy. Oferty są umieszczane na tablicy ogłoszeń w Urzędzie oraz na wykazach ofert dla doradców klienta, którzy informują o nich osoby bezrobotne podczas wizyt.

MRPiPS zauważa, że zgodnie z przepisem § 13 ust. 1 rozporządzenia, jeżeli powiatowy urząd pracy, po otrzymaniu do upowszechnienia krajowej oferty pracy z innego powiatowego urzędu pracy lub po zapoznaniu się z krajowymi ofertami pracy upowszechnionymi w internetowej bazie ofert pracy, stwierdzi, że wśród osób zarejestrowanych w tym urzędzie jest osoba, która spełnia wymagania zawarte w określonej krajowej ofercie pracy, może wystąpić do powiatowego urzędu pracy, który przyjął tę ofertę, o jej całkowite lub częściowe wycofanie z realizacji i przekazanie do realizacji temu urzędowi. Dyrektor PUP w Szydłowcu wyjaśnił²¹, że *„Przyjmując oferty pracy do upowszechnienia z innych powiatowych urzędów pracy nie weryfikujemy osób w bazie danych naszego Urzędu pod względem wymagań stawianych przez pracodawcę.”*. Jako przyczyny niepodjęcia takich działań wskazał specyfikę rynku pracy w powiecie oraz trudność w realizacji lokalnych ofert pracy. Dalej Dyrektor Urzędu wyjaśnił, że *„Bezrobotni często nie są zainteresowani podjęciem żadnej pracy, a już na pewno nie oddalonej od miejsca zamieszkania z koniecznością dojazdu. Często nie mają prawa jazdy, albo nie mają samochodu, a komunikacja publiczna jest słabo rozwinięta na terenie powiatu, a tym bardziej pomiędzy powiatami.”*

MRPiPS podkreśla, że zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 3 i 3a ustawy, do zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy należy odpowiednio udzielanie pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w znalezieniu pracy przez pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe oraz udzielanie pomocy pracodawcom w pozyskiwaniu pracowników przez pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe. Mając na uwadze niską efektywność działań PUP

¹⁹ Pismo z 30 kwietnia 2025 r., AO.0910.1.2025.

²⁰ Pismo z 16 kwietnia 2025 r., AO.0910.1.2025.

²¹ Pismo z 23 kwietnia 2025 r., AO.0910.1.2025.

w tym obszarze, MRPiPS zwraca uwagę, że były one niewystarczające i podejmowane w minimalnym zakresie w obszarze kojarzenia ofert pracy z osobami bezrobotnymi i poszukującymi pracy.

13. Badaniem kontrolnym objęto 44 krajowe oferty pracy na 70 stanowisk pracy, z czego 33 oferty przesłano z innych powiatowych urzędów pracy na 53 stanowiska pracy (w tym 5 przesłano z urzędów pracy z powiatów graniczących z powiatem szydłowieckim na 11 stanowisk pracy). Wypełnione druki zgłoszenia krajowej oferty pracy, stosowane w Urzędzie, uwzględniały wymagane informacje, o których mowa w § 6 ust. 2 rozporządzenia.

W badanych ofertach pracy nie stwierdzono ofert naruszających zasadę równego traktowania, czy też z dyskryminującymi wymaganiami. Urząd, spośród 44 badanych ofert pracy, w przypadku:

- 10 ofert przyjętych do realizacji, zgodnie z terminami wynikającymi z § 8 ust. 1 oraz § 9 ust. 1 rozporządzenia, przyjął krajową ofertę pracy, a następnie ją upowszechnił; stosownie do § 9 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia, 2 spośród tych ofert pracy, przekazano do powiatowych urzędów pracy wskazanych w zgłoszeniu krajowej oferty pracy,
- 33 ofert przekazanych przez inne powiatowe urzędy pracy, 24 upowszechnił zgodnie ze wskazaniem § 9 ust. 2 rozporządzenia; w przypadku pozostałych 9 ofert, Dyrektor PUP w Szydłowcu wyjaśnił²², że wystąpił problem z odczytaniem przesłanego linku, a następnie nie dopatrzonego ich upowszechnienia,
- jednej oferty – nie podjęto realizacji oferty, z powodu wskazania błędnych danych identyfikacyjnych pracodawcy.

Stwierdzono, że spośród 10 ofert pracy przyjętych do realizacji:

- w przypadku 2 osób skierowanych do pracy w zakresie realizacji 2 ofert pracy: jedna osoba uzyskała zatrudnienie w wyniku realizacji danej oferty pracy; jedna pomimo skierowania do pracodawcy zgłaszającego ofertę pracy podjęła zatrudnienie u innego pracodawcy, Wydane w zakresie tych ofert 2 skierowania do pracy zawierały elementy, o których mowa w § 19 ust. 4 rozporządzenia.
- w 2 przypadkach, osoby zostały skierowane na staż u pracodawcy,
- w dokumentacji 2 przypadków znajdowały się adnotacje o: niezainteresowaniu kandydata pracą za granicą; problemie kandydata z dojazdem do proponowanego miejsca pracy,
- w przekazanej dokumentacji dot. 4 z nich, znajdowały się wydruki z systemu Syriusz Std z informacją o nieznalezieniu danych spełniających podane warunki w zakresie wymagań wskazanych w ofertach.

MRPiPS zauważa, że wśród zbadanych 38 zgłoszeń krajowych ofert pracy, na które nie znaleziono osób zarejestrowanych spełniających wymagania w nich zawarte lub które zostały przesłane z innych urzędów pracy, znajdowały się

²² Pismo z 28 kwietnia 2025 r., AO.0910.1.2025.

niewymagające szczególnych kwalifikacji, np. oferty dot.²³ zawodu: pomocniczy robotnik drogowy, wymagania konieczne / wykształcenie – brak lub niepełne podstawowe, wymagania pożądane / umiejętności lub uprawnienia – prawo jazdy kat. B²⁴; pracownik gospodarczy, nazwa stanowiska – pracownik gospodarczy ферmy, brak wskazania wykształcenia, kierunku/specjalności, stażu pracy i znajomości języków obcych, uprawnienia/umiejętności – badania sanitarno-epidemiologiczne²⁵. Według wyjaśnień Dyrektora PUP w Szydłowcu²⁶, pierwsza z ofert, to oferta przekazana do upowszechnienia przez inny powiatowy urząd pracy. Brak zainteresowania drugą ofertą, pomimo jej umieszczenia w CBOP, na tablicy ogłoszeń w Urzędzie oraz informowania o niej osób bezrobotnych przez doradców klienta podczas wizyt, wynikał głównie z braku możliwości dojazdu, ponieważ miejsce pracy znajdowało się w miejscowości bez komunikacji publicznej oraz specyficznym charakterem obowiązków na tym stanowisku. Dyrektor PUP w Szydłowcu wskazał dodatkowo, że „...osoby bezrobotne nie były zainteresowane pracą poniżej swoich kwalifikacji.”.

Odnosząc się do argumentu dot. oferty pracy upowszechnionej przez Urząd, MRPiPS zwraca uwagę na wyżej przywołany § 13 ust. 1 rozporządzenia. Natomiast w kwestii oferty pracy niezrealizowanej, należy zauważyć, że w rejestrze Urzędu w 2024 r. znajdowało się od 545 do 644 osób bezrobotnych zarejestrowanych o wykształceniu gimnazjalnym / podstawowym i poniżej, a z powodu odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI zostało wyłączonych z ewidencji bezrobotnych w 2024 r. łącznie 15 osób. Zdaniem MRPiPS, mając na uwadze powyższe dane, PUP nie podejmował skutecznych działań w obszarze propozycji pracy osobom odpowiadającym wymaganiom zawartym w ofercie pracy.

14. Zgodnie z § 15 rozporządzenia, Urząd prowadził w postaci elektronicznej karty pracodawców krajowych, z którymi współpracował.

Liczba pracodawców w ewidencji Urzędu wyniosła 5 280. W 2024 r. PUP współpracował z 392 pracodawcami. Pracownicy Urzędu założyli w 2024 r. 28 kart dla lokalnych pracodawców. Na podstawie sprawdzonych ofert pracy, ustalono, że w każdym przypadku dla pracodawcy zgłaszającego ofertę pracy była założona karta pracodawcy.

15. W celu podejmowania i utrzymywania kontaktu z pracodawcami w PUP opracowywane były, stosownie do § 14 ust. 2 rozporządzenia, harmonogramy wizyt w zakładach pracy w ujęciu miesięcznym oraz w terminie wskazanym w § 14 ust. 3 rozporządzenia.

²³ Lp. 206 i 232 wg Ewidencji ofert pracy w 2024 r.

²⁴ Na przekazanej dokumentacji widnieje adnotacja o przyjęciu oferty 13.08.2024 r. i jej upowszechnieniu oraz o wycofaniu po upływie okresu aktualności.

²⁵ W przekazanej dokumentacji dołączono wydruk z adnotacją o nieznalezieniu danych spełniających podane warunki. Na ofercie widnieje adnotacja o przyjęciu oferty 19.07.2024 r. i jej upowszechnieniu oraz o poinformowaniu pracodawcy o braku osób oraz wycofaniu oferty po uprzednim kontakcie z pracodawcą.

²⁶ Pismo z 1 kwietnia 2025 r., AO.0910.1.2025.

W 2024 r., zaplanowano w *Harmonogramach wizyt w zakładach pracy* łącznie 150 wizyt podtrzymujących u pracodawców. Według wyjaśnień Dyrektora PUP w Szydłowcu²⁷, z powodów organizacyjnych nie były realizowane wizyty osobiste u pracodawców. Pośrednicy pracy pełnią również funkcję doradców klienta, co wiąże się z dodatkowymi zadaniami. Ponadto, na lokalnym rynku pracy przeważają działalności rodzinne, które nie są zainteresowane kontaktem z Urzędem. Kontakt z pracodawcami odbywał się w siedzibie Urzędu. Z zaplanowanych w harmonogramie 150 kontaktów z pracodawcami, zrealizowano 24, tj. 16% założonego planu. W dalszych wyjaśnieniach Dyrektor Urzędu wskazał, że wizyty osobistych zaprzestano w okresie pandemii i już do nich nie powrócono m.in. z powodu niechęci pracodawców do udzielania jakichkolwiek informacji, w tym potrzebnych do uzupełnienia karty, czy też planów rozwoju prowadzonej działalności.

Mając na uwadze § 14 rozporządzenia, w którym uregulowano podejmowanie kontaktów z pracodawcami przez powiatowe urzędy pracy, MRPiPS zwraca uwagę na wynikający z tego przepisu obowiązek zarówno podejmowania, jak i utrzymywania tych kontaktów. Poprzez kontakty z pracodawcami, powiatowy urząd pracy informuje o możliwości zgłoszenia oferty pracy, pozyskuje oferty pracy oraz informuje o możliwości skorzystania z innych form pomocy określonych w ustawie, oferowanych pracodawcom. Zdaniem MRPiPS, nierealizowanie kontaktów z pracodawcami lub ich znikoma liczba, znacząco ogranicza możliwość aktywnej współpracy pomiędzy Urzędem a pracodawcami.

[Akta kontroli str.: 158-160, 388-637, 641-645, 772-882, 887-888, 966-968, 1065-1068, 119-1197]

II.3. Indywidualne Plany Działania

16. W 2024 r., Urząd przygotował 3 017 Indywidualnych Planów Działania. Liczba zakończonych IPD – 2 956, przerwanych – 1 969, w tym z powodu podjęcia zatrudnienia 1 529.

17. Badaniem kontrolnym objęto 10 Indywidualnych Planów Działania realizowanych w 2024 r., które zostały przygotowane przez pracowników pełniących funkcję doradcy klienta, tj. stosownie do art. 34a ust. 2 ustawy.

Indywidualne Plany Działania sporządzono w terminie wskazanym w art. 34a ust. 3 ustawy. Stosownie do art. 34a ust. 3aa ustawy, Urząd co najmniej raz na 60 dni kontaktował się z bezrobotnymi, w celu monitorowania sytuacji i postępów w realizacji działań przewidzianych w indywidualnym planie działania. Monitoring realizacji IPD prowadzony był głównie w formie wyznaczonych wizyt w PUP lub telefonicznie.

Spośród 10 zbadanych Indywidualnych Planów Działania, w 5 przypadkach przerwano ich realizację z powodu utraty statusu osoby bezrobotnej, w tym: podjęcie zatrudnienia (2 przypadki), otrzymanie środków na podjęcie działalności

²⁷ Pisma z 1 i 28 kwietnia 2025 r., AO.0910.1.2025.

gospodarczej (2 przypadki), niestawienie się w Urzędzie w wyznaczonym terminie (jeden przypadek).

Stwierdzono, że w przypadku 2 Indywidualnych Planów Działania²⁸:

- w jednym nie odnotowano informacji o jego przerwaniu, pomimo utraty statusu osoby bezrobotnej od 1 października 2024 r. z powodu podjęcia zatrudnienia. Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora PUP w Szydłowcu²⁹, z powodu przebywania osoby bezrobotnej na stażu do 30 września 2024 r. i braku w tym czasie zaplanowanych wizyt, do doradcy klienta nie dotarła informacja o podjęciu zatrudnienia w celu dokonania odpowiedniej adnotacji o przerwaniu Indywidualnego Planu Działania;
- w drugim nie wskazano działań do samodzielnej realizacji, o których mowa w art. 34a ust. 2 pkt 2 ustawy. Według wyjaśnień Dyrektora PUP w Szydłowcu³⁰, nie wpisano tych działań z powodu niedopatrzenia doradcy klienta.

MRPiPS zauważa, że stosownie do art. 91 ust. 3 pkt 1 ustawy, do zadań doradcy klienta należy m.in. przygotowanie i nadzór nad realizacją indywidualnego planu działania. W myśl tego przepisu, zarówno działania planowane do samodzielnej realizacji przez bezrobotnego lub poszukującego pracy w celu poszukiwania pracy, jak i zmiana w sytuacji osoby bezrobotnej, jaką jest podjęcie zatrudnienia powinny zostać odnotowane w Indywidualnym Planie Działania.

[Akta kontroli str.: 286-383, 977-978, 1175-1176]

II.4. Organizacja szkoleń

18. Stosownie do § 66 ust. 1 rozporządzenia, Urząd sporządził *Listę zawodów i specjalności z uwzględnieniem kwalifikacji i umiejętności zawodowych, na które istnieje zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy powiatu szydłowieckiego*³¹. W ww. dokumencie nie ujęto wyników analiz ofert pracy zgłaszanych przez pracodawców krajowych oraz informacji o wolnych miejscach pracy zamieszczanych w prasie i Internecie, o których mowa w § 66 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia. Według wyjaśnień Dyrektora PUP w Szydłowcu oraz przekazanej dokumentacji³², wyniki analizy ofert pracy zgłaszanych przez pracodawców stanowiły odrębny dokument³³. Natomiast w kwestii informacji o wolnych miejscach pracy zamieszczanych w prasie i Internecie, Dyrektor PUP w Szydłowcu wyjaśnił, że Urząd nie posiada takiej dokumentacji.

Zgodnie z § 66 ust. 2 rozporządzenia, Urząd sporządził *Wykaz potrzeb szkoleniowych osób uprawnionych – 2024 r.*³⁴ Jednakże Urząd nie wykorzystał wszystkich danych,

²⁸ Zestawienie szkoleń Fundusz Pracy 2024, odpowiednio lp. 7 i 19.

²⁹ Pismo z 29 kwietnia 2025 r., AO.0910.1.2025.

³⁰ Pismo z 30 kwietnia 2025 r., AO.0910.1.2025.

³¹ Sporządzoną 27 lutego 2024 r.

³² Pismo z 30 kwietnia 2025 r., AO.0910.1.2025.

³³ Szydłowiec, dnia 27.02.2024 r., CA.632.2024.7.

³⁴ Szydłowiec 27.02.2024 r.

o których mowa w pkt 1-6 tego przepisu. W ww. wykazie nie ujęto innych dokumentów, badań lub informacji mogących mieć istotne znaczenie przy sporządzaniu wykazu potrzeb szkoleniowych (§ 66 ust. 2 pkt 6 rozporządzenia). Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora PUP w Szydłowcu³⁵, Urząd nie posiadał innych dokumentów, które miałyby istotny wpływ na sporządzenie *Wykazu potrzeb szkoleniowych*...

Stwierdzono także, że pomimo wskazania w *Wykazie potrzeb szkoleniowych*..., że dokument sporządzono m.in. z wykorzystaniem zgłoszeń centrów integracji społecznej, o których mowa w § 66 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia, to w przekazanej dokumentacji brak takich zgłoszeń. Zgodnie z wyjaśnieniami pracownika PUP w Szydłowcu³⁶, powyższa informacja została błędnie podana, ponieważ przez przeoczenie Urząd nie wysłał stosownego pisma do Centrum Integracji Społecznej mającego siedzibę na terenie powiatu szydłowieckiego.

MRPiPS podkreśla, że w celu rzetelnego sporządzenia zarówno listy zawodów i specjalności, z uwzględnieniem kwalifikacji i umiejętności zawodowych, na które istnieje zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy, zgodnie z klasyfikacją zawodów i specjalności, jak i wykazu potrzeb szkoleniowych bezrobotnych i poszukujących pracy należy wykorzystać wszystkie dane, o których mowa odpowiednio w § 66 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia. Działania Urzędu w powyższym zakresie należy ocenić jako nierzetelne.

19. PUP sporządził Plan szkoleń, który nie obejmował szkoleń grupowych oraz szkoleń z umiejętności poszukiwania pracy – szkolenia wskazane w § 68 ust. 2 rozporządzenia. W badanym okresie Urząd nie organizował szkoleń na zasadzie powierzenia ich przeprowadzenia założonej i prowadzonej przez starostę instytucji szkoleniowej oraz nie organizował szkoleń bezrobotnych na podstawie trójstronnych umów szkoleniowych. Szkolenia grupowe organizowane były ostatnio w 2016 r., a szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy w 2013 r. Dyrektor PUP w Szydłowcu wyjaśnił³⁷, że ww. szkolenia nie były organizowane głównie ze względu na małe zainteresowanie tymi szkoleniami osób do nich uprawnionych. Uznano, że bardziej efektywne są szkolenia wskazane, dlatego organizacja tych szkoleń była bardziej zasadna. Natomiast brak szkoleń z zakresu umiejętności poszukiwania pracy spowodowany został trudnościami komunikacyjnymi, ponieważ takie szkolenia trwają 80 godzin (3 tygodnie). Wybrane zagadnienia z programu szkolenia realizowane były w miarę potrzeb podczas porad grupowych, indywidualnych oraz w ramach udzielanej indywidualnej informacji zawodowej. W dalszych wyjaśnieniach Dyrektor PUP w Szydłowcu poinformował, że poziom zainteresowania powyższymi szkoleniami badany był w trakcie opracowywania Indywidualnych Planów Działania, spotkań klientów z doradcami klienta, pośrednikami pracy, czy też specjalistami ds. rozwoju zawodowego. Jako powody nierealizowania w 2024 r. obowiązku wskazanego w § 68 ust. 2 rozporządzenia w zakresie planowania szkoleń grupowych oraz szkoleń z zakresu umiejętności

³⁵ Pismo z 30 kwietnia 2025 r., AO.0910.1.2025.

³⁶ Notatka służbowa z 6 maja 2025 r.

³⁷ Pisma z: 1 kwietnia 2025 r., AO.0910.1.2025; 30 kwietnia 2025 r., AO.0910.1.2025.

poszukiwania pracy, Dyrektor PUP w Szydłowcu wskazał duże zainteresowanie szkoleniami wskazanymi związanymi z planami zawodowymi klientów mających na celu powrót na rynek pracy oraz wyjaśnienia analogiczne do wyżej przywołanych w kwestii nierealizowania szkoleń z zakresu umiejętności poszukiwania pracy.

Mając na uwadze wskazanie § 68 ust. 3 pkt 1 i 3 rozporządzenia, stwierdzono, że w treści Planu szkoleń nie wskazano odpowiednich informacji pomimo nazw kolumn odnoszących się do ww. przepisów, tj. nazwy i zakresu szkolenia oraz przewidywanego terminu realizacji szkolenia i orientacyjnego czasu trwania w godzinach szkolenia – wskazano „cały rok”. Dyrektor PUP w Szydłowcu wyjaśnił³⁸, że organizując w 2024 r. szkolenia wskazane przez osoby uprawnione, nie było możliwości uwzględnienia w Planie szkoleń nazwy i terminu realizacji szkolenia.

MRPiPS zauważa, że w myśl przepisu art. 40 ust. 2a pkt 3 ustawy, inicjowanie szkoleń polega na sporządzaniu i upowszechnianiu planu szkoleń. Sporządzenie planu szkoleń doprecyzowuje § 68 rozporządzenia m.in. poprzez wskazanie okresu, który plan szkoleń powinien obejmować (§ 68 ust. 1 rozporządzenia), rodzaju szkoleń, które powinny być w nim ujęte (§ 68 ust. 2 rozporządzenia), określenie informacji wymaganych do zawarcia w ramach każdego wykazanego w planie szkolenia (§ 68 ust. 3 rozporządzenia). Obowiązek realizacji ww. zadań wynika bezpośrednio z przepisów prawa, a nadzór nad ich wykonaniem należy do kompetencji Dyrektora. Biorąc pod uwagę wysoką stopę bezrobocia w powiecie szydłowieckim, w ocenie MRPiPS niezasadną była rezygnacja ze szkoleń grupowych i w zakresie umiejętności poszukiwania pracy.

Stosownie do § 68 ust. 4 rozporządzenia, Plan szkoleń został upowszechniony poprzez umieszczenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu oraz na stronie internetowej Urzędu w zakładce „Aktualności”.

20. Stosownie do § 67 ust. 1 rozporządzenia, Urząd udzielał osobom uprawnionym informacji o możliwości nabycia, podwyższenia lub zmiany kwalifikacji poprzez:
- umieszczanie informacji o szkoleniach oraz Planu szkoleń na stronie internetowej Urzędu,
 - udzielenie informacji podczas opracowywania Indywidualnych Planów Działania,
 - udzielanie informacji podczas wizyt u doradców klienta i spotkań z doradcami zawodowymi.
21. W 2024 r. zasady organizacji szkoleń precyzował obowiązujący w Urzędzie *Regulamin organizacji szkoleń, finansowania kosztów egzaminów umożliwiających uzyskanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, określonych uprawnień zawodowych lub tytułów zawodowych oraz kosztów uzyskania licencji niezbędnych do wykonywania danego zawodu, przyznawania pożyczki na sfinansowanie kosztów*

³⁸ Pismo z 30 kwietnia 2025 r., AO.0910.1.2025.

szkolenia oraz finansowania kosztów studiów podyplomowych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Szydłowcu³⁹.

Stwierdzono, że w Regulaminie obowiązującym od 11 stycznia 2023 r., wprowadzono ograniczenie w zakresie finansowania jednego rodzaju szkolenia – w rozdziale II. *Warunki i kryteria kierowania na szkolenia w trybie indywidualnym* pkt 2 zawarto przepis, zgodnie z którym PUP w Szydłowcu nie finansuje szkolenia „Prawo jazdy kat. B”. Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora PUP w Szydłowcu⁴⁰, Urząd nie finansuje tych szkoleń, ponieważ uznano, że nie są one uprawnieniami zawodowymi niezbędnymi do pracy na stanowisku kierowcy zawodowego. „Aby zostać kierowcą zawodowym konieczne jest uzyskanie odpowiedniego prawa jazdy (np. C, CE, D), ukończenie kursów kwalifikacji wstępnych i okresowych oraz posiadanie świadectwa kwalifikacji zawodowej, i wszystkie kursy w w/w zakresach Urząd finansuje.”.

MRPiPS zauważa, że ustawodawca w art. 40 ustawy nie wskazał katalogu szkoleń podlegających wyłączeniu z finansowania ze środków Funduszu Pracy. Wprowadzenie w Regulaminie szkolenia wyłączonego z finansowania ze środków Funduszu Pracy może prowadzić do ograniczenia dostępu osób uprawnionych do tej formy aktywizacji. Należy także zauważyć, że wskazywanie w Regulaminie dodatkowych ograniczeń na terenie danego powiatu przyczynia się do sytuacji, w której krąg osób mogących się ubiegać o przedmiotowe formy wsparcia nie jest w skali kraju traktowany w sposób jednakowy. Stosownie do art. 40 ust. 3 ustawy, starosta może skierować bezrobotnego na wskazane przez niego szkolenie, jeżeli uzasadni on celowość tego szkolenia, a jego koszt w części finansowanej z Funduszu Pracy w danym roku nie przekroczy 300% przeciętnego wynagrodzenia. Zatem to bezrobotny przedstawia argumenty uzasadniające odbycie szkolenia, o które się ubiega, a indywidualną decyzję w tym zakresie podejmuje starosta, który ma możliwość wskazania niecelowości odbycia danego szkolenia.

22. W 2024 r. do PUP wpłynęło 100 wniosków o skierowanie na szkolenie, z czego 73 wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie. Pozostałych 27 wniosków nie zrealizowano z następujących powodów⁴¹:

- w 8 wnioskach wskazano niewystarczające uzasadnienie celowości skierowania na szkolenie,
- 7 osób złożyło rezygnację po złożeniu wniosku,
- 6 wniosków z uwagi na brak wystarczających środków finansowych,
- 3 osoby przed rozpoczęciem szkolenia utraciły status osoby bezrobotnej,
- w przypadku 2 osób, które złożyły wniosek w zakresie „Prawo jazdy kat. C, C+E wraz z kwalifikacją wstępną przyśpieszoną w zakresie bloku programowego C, C+E, C1, C1+E”, jedna nie posiadała ważnego prawa jazdy kat. B, a druga rozpoczęła już wcześniej kurs we wskazanym zakresie,

³⁹ Stanowiący załącznik nr 2 do Zarządzenia Nr 4/2023 Dyrektora PUP w Szydłowcu z dnia 11 stycznia 2023 r., AO.021.4.2023. Dalej: Regulamin.

⁴⁰ Pismo z 30 kwietnia 2025 r., AO.0910.1.2025.

⁴¹ Pismo z 25 marca 2025 r., AO.0910.1.2025.

- jedna osoba do wniosku o szkolenie dołączyła ofertę szkolenia instytucji szkoleniowej, która nie posiadała wpisu do Rejestru Instytucji Szkoleniowej.

23. W 2024 r. ze środków Funduszu Pracy zrealizowano 46 szkoleń indywidualnych w kwocie 326 396,68 zł⁴². Spośród 46 osób, którym sfinansowano szkolenie ze środków Funduszu Pracy, 21 z nich (45,7%) podjęło zatrudnienie, bądź działalność gospodarczą po jego zakończeniu.

Badaniem kontrolnym objęto dokumentację dotyczącą 10 osób bezrobotnych/poszukujących pracy skierowanych w 2024 r. na szkolenia finansowane z Funduszu Pracy w kwocie 69 433,30 zł⁴³, w następujących tematach:

- prawo jazdy kat. C, C+E wraz z kwalifikacją wstępną przyspieszoną w zakresie bloku programowego C, C+E, C1, C1+E (3 osoby),
- BASIC LIPS PMU – makijaż permanentny ust poziom podstawowy,
- serwisant gazowych kotłów centralnego ogrzewania i term ciepłej wody użytkowej,
- sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej,
- brukarz,
- kurs stylizacji paznokci (2 osoby),
- prawo jazdy kat. D wraz z kwalifikacją wstępną przyspieszoną w zakresie bloku programowego D, D+E, D1, D1+E.

Spośród 10 zbadanych wniosków o szkolenia indywidualne, w 4 przypadkach⁴⁴ do wniosku załączono oświadczenie pracodawcy deklarujące zatrudnienie po zakończeniu szkolenia. W żadnym z powyższych przypadków uczestnik szkolenia nie został zatrudniony adekwatnie do przekazanych oświadczeń. Dyrektor PUP w Szydłowcu wyjaśnił⁴⁵, że w 3 przypadkach nie zatrudniono uczestników szkolenia, ponieważ nie zdali oni egzaminu na prawo jazdy w zakresie kat. C+E. Natomiast odnośnie jednego przypadku, Dyrektor PUP w Szydłowcu wyjaśnił, że składane oświadczenie jest tylko deklaracją zatrudnienia i PUP nie ma możliwości prawnych egzekwowania jego realizacji.

24. W myśl art. 40 ust. 3 ustawy, osoby bezrobotne zostały skierowane na szkolenie wskazane w złożonych przez nich wnioskach. Zbadane wnioski o skierowanie na szkolenie (wskazane przez osobę uprawnioną), zawierały elementy wskazane w § 79 ust. 1 rozporządzenia oraz zostały zaopiniowane przez doradcę klienta, doradcę zawodowego oraz specjalistę ds. rozwoju zawodowego.

Stwierdzono, że:

⁴² Zestawienie szkoleń Fundusz Pracy 2024 r. Należność instytucjom szkoleniowym wyniosła 229 233,50 zł, stypendia 97 163,18 zł. Nie wystąpiły przypadki nieukończenia szkolenia.

⁴³ Zestawienie szkoleń Fundusz Pracy 2024 r., lp. 6, 7, 9, 13, 14, 19, 24, 31, 36 oraz 45. Należność instytucjom szkoleniowym wyniosła 58 600 zł, stypendia 10 833,30 zł.

⁴⁴ Tamże, lp. 6, 14, 31 oraz 36.

⁴⁵ Pismo z 28 kwietnia 2025 r., AO.0910.1.2025.

- jeden z wniosków o skierowanie na szkolenie⁴⁶ wpłynął do Urzędu 12 lutego 2024 r., natomiast opinia doradcy klienta (stanowiąca Część II wniosku) została opatrzona datą 7 lutego 2024 r., co oznacza wcześniejszą opinię doradcy klienta, a późniejszy wpływ samego wniosku o skierowanie na szkolenie do PUP,
- w 3 przypadkach⁴⁷ pisma informujące o pozytywnym rozpatrzeniu wniosku o skierowanie na szkolenie sporządzono z datą wcześniejszą niż data zakwalifikowania kandydata na szkolenie przez Kierownictwo Urzędu (stanowiąca Część IV wniosku),
- w 7 na 10 zbadanych⁴⁸ Indywidualnych Planach Działania w działaniach do samodzielnej realizacji w celu poszukiwania pracy nie odnotowano szkoleń. Informacje o zaopiniowaniu wniosku na szkolenie, rozpatrzeniu wniosku, czy też wydaniu skierowania na szkolenie w zakresie złożonego przez osoby wniosku odnotowano w działaniach do zastosowania przez Urząd w ramach pomocy określonej w ustawie, co oznacza, że powyższe informacje dotyczyły szkoleń, o które wnioskowały osoby, a które nie zostały dla nich zaplanowane w Indywidualnym Planie Działania. Dodatkowo we wnioskach o skierowanie na szkolenie odnotowano ich zgodność z ustaleniami założonymi w IPD. Zgodnie z rozdziałem II pkt 9 *Regulaminu organizacji szkoleń...*, nie ma możliwości realizacji wniosku o szkolenie wybrane przez bezrobotnego, jeżeli jego realizacja byłaby niezgodna z ustaleniami w IPD,
- opiniowanie i uzasadnienie celowości wniosków o szkolenie sporządzono w sposób ogólnikowy / analogiczny, bez indywidualnego podejścia do osoby wnioskującej o szkolenie.

Dyrektor PUP w Szydłowcu wyjaśnił⁴⁹:

- w zakresie daty wpływu wniosku po dacie opinii doradcy klienta, że bezrobotny, po uzyskaniu pozytywnej opinii doradcy klienta, z nieznanых przyczyn opuścił Urząd i wniosek w kancelarii złożył dopiero 12 lutego 2024 r.,
- odnośnie zakresu działań ujętych w Indywidualnych Planach Działania, że powyższy ulega modyfikacji stosownie do zmieniającej się sytuacji klienta, związanej z brakiem kwalifikacji niezbędnych do powrotu na rynek pracy – propozycja doradcy klienta udziału w szkoleniu organizowanym przez PUP,
- w przypadku opiniowania i uzasadnienia celowości wniosków, że są one wydawane w ramach porady indywidualnej – analiza „...kwalifikacji, doświadczenia, zainteresowań, oraz przeprowadzonego kwestionariusza badającego zainteresowania zawodowe klienta. [...] Na podstawie zebranych, przeanalizowanych i omówionych danych z klientem doradca opiniuje wniosek pod kątem celowości skierowania na szkolenie.”.

⁴⁶ Zestawienie szkoleń Fundusz Pracy 2024 r., lp. 9.

⁴⁷ Tamże, lp. 9, 13 oraz 31.

⁴⁸ Tamże, lp. 9, 13, 14, 19, 24, 36 oraz 45.

⁴⁹ Pisma z 30 kwietnia 2025 r., AO.0910.1.2025.

Zdaniem MRPiPS nie można zgodzić się z powyższą argumentacją, zarówno w kwestii chronologii procesu wnioskowania o szkolenie, jak i działań uzasadniających realizację szkolenia. Opinie doradcy zawodowego w większości nie odnosiły się do tematu szkoleń (8 wniosków) i były analogiczne w swojej treści, np. „...podwyższenie kwalifikacji zawodowych przyczyni się do wejścia klienta na rynek pracy i realizacji planów zawodowych”, „...uzyskane kwalifikacje pozwolą klientowi podjęcie pracy i realizować plany zawodowe”, „...uzyskanie nowych kwalifikacji i umiejętności zawodowych przyczyni się do zwiększenia szans klientki na realizację zamierzonych planów zawodowych”. Brak indywidualizacji opinii do swoistych potrzeb osób wnioskujących oraz uzasadnień wniosków o skierowanie na szkolenie, mogło przyczynić się do niewłaściwie dobranej tematyki szkolenia pod względem preferencji osoby bezrobotnej / poszukującej pracy, jak również potrzeb lokalnego rynku pracy, oraz skutkować brakiem zasadności skierowania uczestnika na szkolenie. W celu podniesienia kwalifikacji zawodowych i innych kwalifikacji, zwiększających szansę na uzyskanie lub utrzymanie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, niezbędnym jest w działalności Urzędu zarówno zachowanie chronologii postępowania w procesie organizacji szkoleń, jak i należytego uzasadnienia skierowania na szkolenie.

Osoby objęte badaniem otrzymały stosowne skierowania, które zawierały dane wskazane w § 78 ust. 2 rozporządzenia. Zgodnie z art. 41 ust. 1b ustawy, Urząd zapewnił prawo wyboru świadczenia bezrobotnym uprawnionym w tym samym okresie do stypendium oraz zasiłku dla bezrobotnych. Wysokość wypłacanych stypendiów była zgodna z art. 41 ust. 3 ustawy.

25. W Urzędzie obowiązywały *Kryteria wyboru instytucji szkoleniowych do przeprowadzenia szkoleń osób bezrobotnych oraz poszukujących pracy*⁵⁰, w których Urząd uwzględnił 8 spośród 10 kryteriów wskazanych w § 69 ust. 1 rozporządzenia. Zgodnie z ww. przepisem, dokonywanie wyboru instytucji szkoleniowej powinno uwzględnić co najmniej 5 kryteriów w nim wskazanych.

Spośród 10 zbadanych szkoleń, w 5 sprawach PUP, zgodnie z pkt 5 *Kryteriów wyboru instytucji szkoleniowych...*, w celu rozpoznania rynku, zamieszczał na swojej stronie internetowej zaproszenia do złożenia propozycji szkoleniowych. W przypadku 2 szkoleń, zgodnie z pkt 11 *Kryteriów wyboru instytucji szkoleniowych...*, ze względu na podobną tematykę szkolenia z okresu 12 miesięcy poprzedzających szkolenie, umowę podpisano z instytucją szkoleniową, wybraną do przeprowadzenia szkolenia we wcześniejszym terminie. W pozostałych 3 szkoleniach, stosownie do Rozdziału I pkt 10 Regulaminu, osoba uprawniona wskazała instytucję szkoleniową, w której chciałaby odbyć szkolenie. Na tych podstawach dokonano wyboru instytucji szkoleniowej na przeprowadzenie szkolenia, z czego stosownie do pkt 17 *Kryteriów wyboru instytucji szkoleniowych...*, sporządzono notatki służbowe, zatwierdzone przez Kierownictwo PUP w Szydłowcu.

⁵⁰ Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 4/2023 Dyrektora PUP w Szydłowcu z dnia 11 stycznia 2023 r.

Uczestnicy szkoleń otrzymali skierowania do wybranych instytucji szkoleniowych, posiadających aktualny wpis do Rejestru Instytucji Szkoleniowych.

26. Zbadane 10 umów w sprawie organizacji szkolenia wskazanego przez osobę bezrobotną, zawarte przez Starostę z wybranymi instytucjami szkoleniowymi, zawierały elementy określone w § 71 ust. 1 rozporządzenia. Programy szkoleń zawierały elementy wyszczególnione w § 71 ust. 3 rozporządzenia oraz były zgodne z obowiązującym w Urzędzie wzorem.

Czas szkoleń⁵¹, na które skierowane zostały osoby bezrobotne / poszukujące pracy oraz ich forma były zgodne z art. 40 ust. 4 ustawy. W przekazanej dokumentacji znajdowały się potwierdzenia ukończenia szkoleń przez wszystkich uczestników objętych kontrolą. Jedno z zaświadczeń potwierdzających ukończenie szkolenia⁵² nie zawierało informacji dotyczących szkolenia, w tym: numeru z rejestru, formy, okresu trwania, miejsca oraz tematów i wymiaru godzin zajęć edukacyjnych, co było niezgodne z § 71 ust. 4 pkt 1, 4-7 rozporządzenia. Zdaniem MRPiPS powyższe wskazuje na niewystarczający nadzór nad dokumentacją sporządzoną przez instytucję szkoleniową.

W przypadku 2 szkoleń⁵³ objętych badaniem przeprowadzono wizyty monitorujące przebieg szkoleń – stosownie do § 80 pkt 1 rozporządzenia. Z wizytacji zajęć sporządzono notatki służbowe, w których ujęto m.in. informacje dot. instytucji szkoleniowej, miejsca i czasu szkolenia, tematyki zajęć, informacji o sposobie realizacji szkolenia, obecności uczestników szkolenia. W jednym przypadku nie zgłoszono uwag w zakresie realizacji szkolenia, natomiast w drugim nie dokonano w notatce żadnych adnotacji w pkt V. Wnioski.

W badanej grupie 10 uczestników szkoleń 4 osoby (40%) podjęły zatrudnienie, bądź rozpoczęły prowadzenie działalności gospodarczej po ukończeniu szkolenia.

27. Urząd sporządził *Analizę skuteczności i efektywności szkoleń organizowanych w 2024 r.*, uwzględniając wskaźniki wymienione w § 84 pkt 1-7 rozporządzenia. W 2024 r. PUP skierował na szkolenia 72 osoby. Szkolenia z wynikiem pozytywnym ukończyło 77 osób, w tym 5 kontynuujących naukę rozpoczętą w poprzednim roku. Koszt ponownego zatrudnienia osób przeszkolonych, liczony jako stosunek poniesionych kosztów szkoleń do liczby osób zatrudnionych w okresie 3 miesięcy po ukończeniu szkoleń to 13 020,48 zł.

W 2024 r. Urząd na szkolenia wydatkował ogółem 442 696,22 zł⁵⁴, w tym kwota należna instytucjom szkoleniowym wyniosła 302 445,90 zł, a na stypendia wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne 140 250,32 zł.

⁵¹ Czas szkoleń od 24 godz. (realizowane w jednym miesiącu) do 205 godz. (realizowane w 3 miesiące).

⁵² *Zestawienie szkoleń Fundusz Pracy 2024 r.*, lp. 24.

⁵³ Zgodnie z Wykazem notatek z wizytacji lp. 4 oraz 9.

⁵⁴ Z czego z: Funduszu Pracy – 326 396,68 zł, EFS+ – 44 856,72 zł, Rezerwy Ministra – 71 442,82 zł. Badaniem objęto szkolenia finansowane z Funduszu Pracy w łącznej wysokości 58 600 zł.

28. Stosownie do § 85 ust. 1 rozporządzenia, Urząd dokumentował działania związane z organizacją szkoleń. Jednakże, mając na uwadze nierealizowanie w 2024 r. części działań w zakresie szkoleń, dokumentacja nie w pełni obejmowała wymienioną w § 85 ust. 2 rozporządzenia, m.in. planu szkoleń grupowych (§ 85 ust. 2 pkt 6 rozporządzenia), analizy ankiet wypełnianych przez uczestników szkolenia (§ 85 ust. 2 pkt 13 rozporządzenia).

[Akta kontroli str.: 51-83, 158-160, 280-383, 641-645, 653-660, 880-882, 897-961, 966-974, 988-1173, 1200-1224]

III. Informacje o kontroli

Kontrolę przeprowadził, upoważniony przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej⁵⁵, Zespół kontrolerów w składzie:

- Ewa Buczek, główny specjalista, kierownik Zespołu,
- Ewelina Olichwirowicz, główny specjalista, członek Zespołu.

Czynności kontrolne przeprowadzono od 24 marca do 30 kwietnia 2025 r.⁵⁶ w Powiatowym Urzędzie Pracy w Szydłowcu, z siedzibą przy ul. Metalowej 7, 26-500 Szydłowiec.

W okresie objętym kontrolą Urzędem kierowali:

- Pan Tadeusz Piętowski, który sprawował funkcję Dyrektora PUP w Szydłowcu od 27 listopada 2002 r. do 31 grudnia 2024 r.
- Pan Jarosław Basiak, który objął stanowisko Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Szydłowcu od 16 stycznia 2025 r., a od 30 września 2024 r. pełnił, powierzone przez Starostę Szydłowieckiego, obowiązki Dyrektora PUP w Szydłowcu.

Kierownik jednostki kontrolowanej skorzystał z prawa do zgłoszenia zastrzeżeń do *Projektu wystąpienia pokontrolnego*. Zastrzeżenia⁵⁷, zostały rozpatrzone.

IV. Zalecenia pokontrolne

Biorąc pod uwagę ustalenia i oceny przedstawione w *Wystąpieniu pokontrolnym*, zalecam:

1. Podjęcie działań zmierzających do organizacji targów pracy jako formy pośrednictwa pracy.
2. Wdrożenie w Urzędzie mechanizmów zarządczych zapewniających:
 - zwiększenie efektywności działań w celu skutecznej realizacji ofert pracy,
 - organizację szkoleń w formach określonych w ustawie,
 - intensyfikowanie działań na rzecz budowania relacji z pracodawcami,
 - rzetelne sporządzanie dokumentacji w zakresie prowadzenia badań i analiz dotyczących rynku pracy,

⁵⁵ Upoważnienia z 17 marca 2025 r. nr: BKA-V.0121.10.2025, BKA-V.0121.11.2025.

⁵⁶ Czynności kontrolne w siedzibie PUP w Szydłowcu przeprowadzono w okresie 26-28 marca 2025 r.

⁵⁷ Pismo z 22 maja 2025 r., AO.0910.1.2025.

- prawidłowe i kompletne odnotowywanie informacji w Indywidualnych Planach Działania,
 - wzmocnienie nadzoru nad dokumentacją sporządzaną przez instytucje szkoleniowe.
3. Dostosowanie treści procedury wewnętrznej w obszarze szkoleń do wymogów ustawy oraz zapewnienie prawidłowego stosowania regulacji w niej zawartych.

Zwracam się o przedłożenie informacji o sposobie wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego *Wystąpienia pokontrolnego*.

Od *Wystąpienia pokontrolnego* nie przysługują środki odwoławcze.

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
dr Liwiusz Łaska
Dyrektor Generalny
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/